

Βρυξέλλες, 12 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

9047/25
ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2023/0373(COD)

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSOM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά
– Σχέδιο σκεπτικού του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 16 Οκτωβρίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόταση νέου κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά (στο εξής: κανονισμός για τους κόκκους πλαστικού), εστιάζοντας στον χειρισμό κόκκων πλαστικού από οικονομικούς φορείς και ενωσιακούς και μη μεταφορείς σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού. Η πρόταση, η οποία αποτελεί μέρος των παραδοτέων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, βασίζεται σε πρωτοβουλίες της Επιτροπής όπως το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία και το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση.
2. Το σχέδιο κανονισμού βασίζεται στο άρθρο 192 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (συνήθης νομοθετική διαδικασία).
3. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως κυρίως αρμόδια επιτροπή για τον συγκεκριμένο φάκελο ορίστηκε η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 23 Απριλίου 2024.
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 14 Φεβρουαρίου 2024 και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών στις 18 Απριλίου 2024.
5. Η Επιτροπή υπέβαλε τη νομοθετική της πρόταση και τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων στην Ομάδα «Περιβάλλον» (WPE) στις 14 Φεβρουαρίου 2024. Η Ομάδα «Περιβάλλον» συνέχισε την εξέταση της πρότασης σε εννέα συνολικά συνεδριάσεις. Το Συμβούλιο (Περιβάλλον) της 25ης Μαρτίου 2024 διεξήγαγε συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη γενική του προσέγγιση στις 17 Δεκεμβρίου 2024.

6. Ακολούθως, πραγματοποιήθηκαν δύο άτυποι πολιτικοί τριμερείς διάλογοι στις 29 Ιανουαρίου και στις 8 Απριλίου 2025, οι οποίοι κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στις 30 Απριλίου 2025 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε το συμβιβαστικό κείμενο, όπως συμφωνήθηκε προσωρινά κατά τον άτυπο τριμερή διάλογο στις 8 Απριλίου 2025.
7. Η επιτροπή ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπερψήφισε το ίδιο συμβιβαστικό κείμενο στις 13 Μαΐου 2025. Ακολούθως, ο πρόεδρος της επιτροπής ENVI, σε επιστολή που απηύθυνε στις 14 Μαΐου 2025 προς τον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων, ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο διαβιβάσει επισήμως τη θέση του στο Κοινοβούλιο ως έχει στο παράρτημα της επιστολής, ο ίδιος θα εισηγηθεί στην Ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου.

II. ΣΚΟΠΟΣ

8. Γενικότερος σκοπός του προτεινόμενου κανονισμού για τους κόκκους πλαστικού είναι να καθοριστούν υποχρεώσεις για τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού ώστε να προληφθούν οι απώλειες σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού κόκκων πλαστικού, με στόχο την επίτευξη μηδενικών απωλειών κόκκων πλαστικού. Οι υποχρεώσεις επικεντρώνονται στην αποφυγή των απωλειών ή των διαρροών, στις εργασίες περιορισμού και καθαρισμού και ισχύουν για τους οικονομικούς φορείς, τους μεταφορείς και τα ποντοπόρα σκάφη.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

9. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιέχει στοιχεία επί των οποίων έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών.

10. Όσον αφορά τα θέματα που καλύπτονται από τον κανονισμό: η κάλυψη επεκτείνεται για την καλύτερη στόχευση των εγκαταστάσεων καθαρισμού και, κυρίως, για τη συμπερίληψη φορέων που μετέχουν στη θαλάσσια μεταφορά κόκκων πλαστικού. Συγκεκριμένα, καλύπτονται οι φορτωτές, οι φορείς εκμετάλλευσης, οι πράκτορες και οι πλοίαρχοι ποντοπόρων σκαφών όταν αποπλέουν ή καταπλέουν σε λιμένα κράτους μέλους. Καθορίζονται υποχρεώσεις για τη θαλάσσια μεταφορά κόκκων πλαστικού (σε εμπορευματοκιβώτια), συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης συσκευασιών καλής ποιότητας και της παροχής πληροφοριών σχετικά με τη μεταφορά και το φορτίο, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.
11. Η αποφυγή των απωλειών κόκκων πλαστικού αποτελεί τον κύριο στόχο για τους φορείς εκμετάλλευσης και τους ενωσιακούς και μη μεταφορείς. Ένα σαφές πλαίσιο καθορίζει υποχρεώσεις για τις περιπτώσεις τυχαίων απωλειών, εστιάζοντας στις εργασίες καθαρισμού. Κάθε εγκατάσταση που χειρίζεται κόκκους πλαστικού θα καταρτίζει σχέδιο διαχείρισης κινδύνου που θα περιλαμβάνει σαφή σειρά μέτρων. Τα μέτρα αυτά θα αφορούν, μεταξύ άλλων, τη συσκευασία, τη φόρτωση και εκφόρτωση, την κατάρτιση του προσωπικού, καθώς και τον αναγκαίο εξοπλισμό.
12. Όσον αφορά το ζήτημα του διοικητικού φόρτου για τους οικονομικούς φορείς και την ελαχιστοποίηση του σχετικού κόστους, και σύμφωνα με τους στόχους απλούστευσης για τις μικρότερες εταιρείες, το όριο για τις επιχειρήσεις, βάσει του οποίου καθορίζονται ορισμένες υποχρεώσεις, τίθεται στους 1 500 τόνους κόκκων πλαστικού που υπόκεινται σε χειρισμό. Πάνω από το όριο αυτό θα εφαρμόζεται πιστοποίηση για μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Οι μικρές επιχειρήσεις θα υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρό καθεστώς — θα πρέπει να λαμβάνουν πιστοποιητικό τουλάχιστον άπαξ και στη συνέχεια θα είναι σε θέση να επιλέγουν μεταξύ ανανέωσης της πιστοποίησης ή υπεύθυνης δήλωσης συμμόρφωσης. Επιπλέον, όλοι οι οικονομικοί φορείς θα μπορούν να χρησιμοποιούν άδειες, το EMAS ή ΣΠΔ για να συμμορφώνονται με ορισμένες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό.

13. Προκειμένου να προβλεφθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των ενωσιακών και μη μεταφορέων και να διασφαλιστούν η λογοδοσία και η διαφάνεια για όλους τους μεταφορείς κόκκων πλαστικού, οι μη ενωσιακοί μεταφορείς θα πρέπει να ορίσουν εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στην ΕΕ.
14. Η ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού έχει οριστεί σε 24 μήνες και η ημερομηνία για τις σχετικές με τις θαλάσσιες μεταφορές διατάξεις είναι 36 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

15. Η θέση του Συμβουλίου βασίζεται στον κύριο στόχο της πρότασης της Επιτροπής και απηχεί πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις άτυπες διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.
16. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει με ισορροπημένο τρόπο το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων. Μόλις εκδοθεί, ο κανονισμός θα ελαχιστοποιήσει την περιβαλλοντική ζημία που προκαλείται από τις απώλειες και τις διαρροές κόκκων πλαστικού στην Ένωση, χωρίς υπερβολική διοικητική επιβάρυνση για τους οικονομικούς φορείς.